

Klæbu kommune

Kommunal planstrategi 2016-2019

Vedtatt av kommunestyret
17.11.2016

Innhold

1. Innledning
2. Nasjonale og regionale forventninger
3. Trondheim kommunes planstrategi
4. Utviklingstrekk og utfordringer
 - Befolkningsutvikling
 - Andre utviklingstrekk
 - Utfordringer
5. Planstatus
6. Evaluering av kommuneplanen
7. Vurdering av planbehov
8. Planstrategi 2016-2019

1. Innledning

Kommunen har etter plan- og bygningsloven § 10-1 plikt til å vedta en kommunal planstrategi senest ett år etter at det nye kommunestyret er konstituert. Formålet med planstrategien er å klargjøre og prioritere hvilke planoppgaver kommunen skal starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling.

Av plan- og bygningsloven framgår bl.a. at planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Det framgår også av plan- og bygningsloven at utarbeiding og behandling av planstrategien kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen.

I dette dokumentet er det kort gjort rede for nasjonale og regionale forventninger til kommunene, og utviklingstrekk og utfordringer som er viktig for kommunens planlegging. Det er videre foretatt en kort evaluering av gjeldende kommuneplan, og vurdering av planbehov. Til slutt er det konkludert med en planstrategi for 2016-2019, som i hovedsak omfatter en prioritering av planoppgaver i denne perioden. Planstrategien er basert på vedtaket om sammenslåing med Trondheim kommune, intensjonsavtalen mellom kommunene, og har som formål å foreta en tilpasning til Trondheim kommunes planstrategi.

Plan- og bygningslovens bestemmelser kan ses her:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>

Det vises også til Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder om planstrategier:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommunal-planstrategi/id652436/>

2. Nasjonale og regionale forventninger

”Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging” ble sist vedtatt av regjeringen 12.06.2015. Forventningene skal legges til grunn for de nye fylkestingenes og kommunestyrenes arbeid med planstrategier og planer, og for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen. De inneholder mål, oppgaver og interesser som regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger særlig vekt på i planleggingen. Forventningene er knyttet til tre hovedtema:

- *Gode og effektive planprosesser*
Det fokuseres på prioritering og forenklinger, raskere prosesser for planlegging av bolig, næring og samferdsel, klare føringer i oppdaterte overordnede planer, et godt kunnskapsgrunnlag, gode mekanismer for å håndtere motstridende interesser, og økt bruk av IKT.
- *Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling*
Det legges vekt på reduksjon av klimagassutslipp, energiomlegging og effektivisering gjennom planlegging og lokalisering av næringsvirksomhet, boliger, infrastruktur og tjenester – på at det tas hensyn til klimaendringer, på verdiskaping, sikring av viktige jordbruksområder og tilgang til gode mineralforekomster.
- *Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder*
Her legges det vekt på samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging på tvers av kommunegrensene, høy arealutnyttelse rundt kollektivknutepunkt, et framtidrettet og miljøvennlig transportsystem, at transportvekst skal tas med kollektivtransport, på levende tettstedssentra, og på nærmiljø som legger til rette for helse, trivsel og oppvekst m.m.

Forventningsdokumentet fins på følgende link:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging/id2416681/>

Regjeringen legger også føringer gjennom kommunereformen. Denne er bl.a. basert på Stortingets mål om en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, vektlegging av funksjonelle samfunnsutviklingsområder og styrking av regionene der det er felles bo-, arbeids- og servicemarked. I det nevnte forventningsdokumentet framgår at det er viktig å se de kommunale planstrategiene i sammenheng med reformen.

Fylkestingene for Sør- og Nord-Trøndelag har i juni 2016 vedtatt regional planstrategi for Trøndelag, som kan ses her: https://www.stfk.no/no/Politikk_og_demokrati/Fylkesplan-Regional-planlegging/

I planstrategien framgår bl.a. at situasjonen med kommune- og regionreformen fører til en viss usikkerhet når det gjelder riktig tidspunkt for revisjon av ulike planer og strategier. Tidspunktet må velges slik at det best mulig bidrar til at nye administrative og politiske miljøer gis mulighet til å utvikle felles strategier. Følgende planoppgaver er prioritert:

- Fylkesplan for Trøndelag
- Regional samferdselsplan
- Regional plan for folkehelse
- Regional plan for arbeidskraft og kompetanse

Av regionale strategidokumenter/meldinger/utredninger prioriteres rullering og arbeid med Internasjonal strategi, Marin Strategi, Opplevelsesstrategi, Kulturstrategi, Klima- og energistrategi m.m.

I samarbeidet i Trondheimsregionen er det gjennomført flere planarbeid og prosjekt av betydning for kommunens planlegging – som Interkommunal arealplan (IKAP), plan for massedeponi, strategisk næringsplan og prognoser for befolkningsutvikling og boligbygging. Aktuelle dokument kan ses her: <http://trondheimsregionen.no/>

3. Trondheim kommunes planstrategi

Forslag til planstrategi er lagt ut til offentlig ettersyn, og fins på følgende link: <http://www.trondheim.kommune.no/planstrategi/>

Med bakgrunn i vedtatt kommunesammenslåing foreslås at det i inneværende periode utarbeides ny samfunnsdel i tilknytning til kommuneplanen, der både Klæbu og Trondheim kommuner deltar. Arbeidet med en ny arealdel foreslås etter at ny samfunnsdel er vedtatt, og ny kommune er etablert i 2020. Dette er begrunnet med behov for å prioritere gjennomføring av gjeldende arealdel, at flere planarbeider vil være grunnlag for en rullering av arealdelen, og at det er tilstrekkelig med areal til boligformål i inneværende bystyreperiode.

For øvrig omfatter forslaget til planstrategi utarbeidelse av en rekke delplaner i perioden.

4. Utviklingstrekk og utfordringer

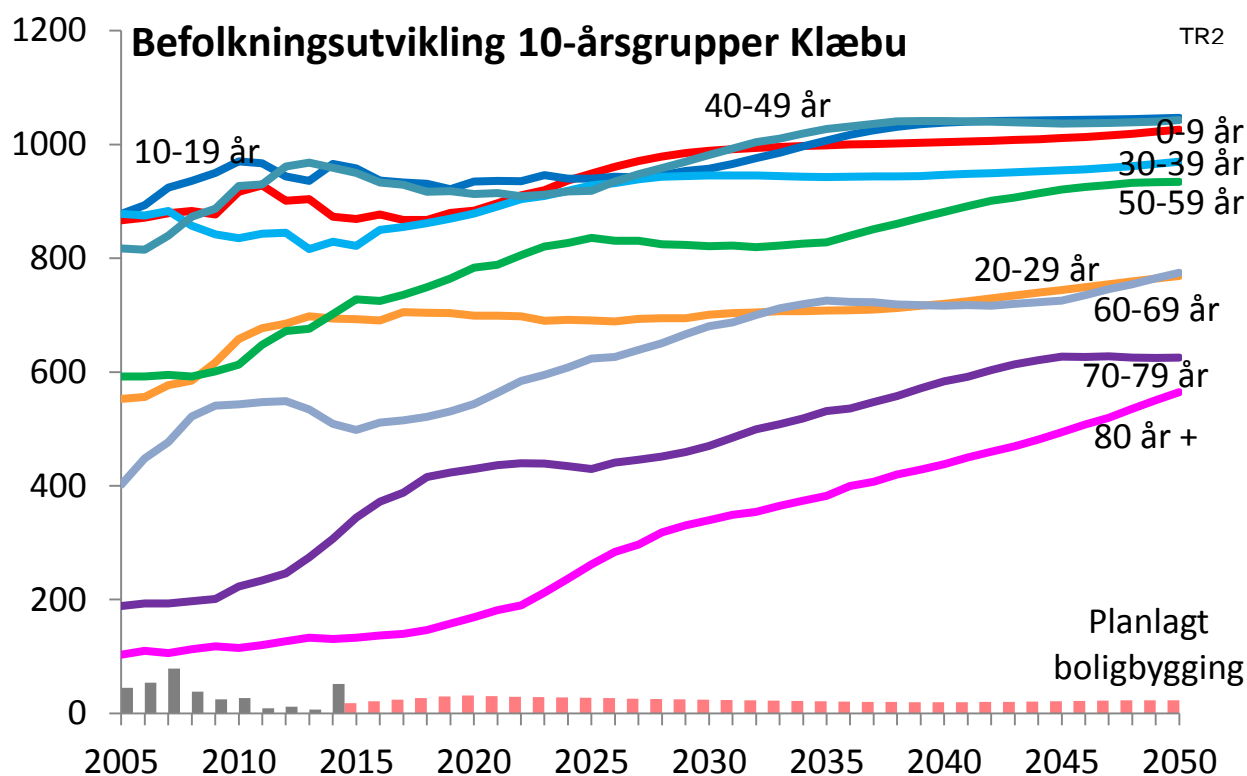
I dette kapitlet gjennomgås en del statistikk og prognoser av betydning for planarbeidet. Med grunnlag i innspill fra en administrativ gjennomgang er viktige utfordringer oppsummert.

Befolkningsutvikling

I de årlige befolknings- og boligprognosene for Trondheimsregionen legges det bl.a. vekt på boligbyggingen de siste 10 årene, og at utbyggingen skjer i konkurranse mellom prosjektene i regionen. Siste utgave av prognosen, fra oktober 2015, viser for Klæbu en vekst i samlet folketall framover på ca. 1,0 % pr. år, fra vel 6000 innbyggere ved årsskiftet 2015/2016 til 7370 i 2040. Det anslås omtrent samme vekst i regionen ellers. For 2040 ligger prognosen ca. 450 personer lavere enn i SSB's siste prognose for middels nasjonal vekst.

Prognosen er for Klæbu basert på en moderat boligbyggingstakt, i gjennomsnitt kun 27 boliger pr. år fram til 2025, og 24 pr. år de neste 10 årene. Samtidig er potensialet for antall nye boliger i allerede avklarte boligområder meget høyt – bare i nærheten av sentrum er det et potensial på kanskje 700-800 boliger. Da er ikke Gjellan/Trøåsen tatt med. Også de andre kommunene i regionen, inklusive Trondheim, har stort potensial.

Utviklingen i ulike aldersgrupper er framstilt nedenfor:

Som tidligere er det grunn til å merke seg den meget sterke veksten i antall eldre. Antall personer over 80 år i Klæbu blir omtrent fordoblet fra 2020 til 2030, og fortsetter å stige en del mot 2040. Prognosen viser ubetydelige endringer for antall barn i barneskolealder fram til 2025, og en vekst på 70-80 personer videre fram til 2040. Antallet barn påvirkes i stor grad av boligbyggingen. Høy utbyggingstakt vil medføre ”brattere” vekstkurver.

Andre utviklingstrekk

Som grunnlag for arbeidet med regional planstrategi for Trøndelag er det utviklet en del statistikk som viser status og utviklingstrekk på aktuelle områder – «Trøndelag i tall»:

http://www.stfk.no/no/Fylket_vart/Fakta_og_tall/

Her er noen eksempler:

- Netto innvandring utgjør omtrent halvparten av befolkningsveksten i Sør-Trøndelag, mest innvandring fra Europa – innvandrere utgjør vel 7 % av Klæbus innbyggere.
- Synkende aldersbæreevne i alle kommuner (antall personer i yrkesaktiv alder i forhold til antall eldre) – høyest andel i sentrale kommuner, bl.a. Klæbu.
- Ganske høyt utdanningsnivå i Klæbu, men klart lavere enn i Trondheim, og også lavere enn f.eks. i Malvik og Skaun.
- 11 % vekst i antall arbeidsplasser/sysselsatte i Klæbu 2000-2013 – lavere enn i regionen ellers, særlig sammenlignet med Trondheim og Malvik (28 og 45 %).
- Klæbu og Skaun har lavest arbeidsplassdekning, dvs. høyest netto utpendling.

Prosjektet «Trondheimsregionen 2040» har med grunnlag i prognoser for befolkningsvekst og alderssammensetning sett på behovet for investeringer i bygg, idrettsanlegg og kirkegårder fram til 2040, og hvor mye areal dette vil kreve. Med utgangspunkt i dagens standard for de respektive tjenestene, og et uendret tjenestetilbud framover, antyder prosjektet for Klæbus vedkommende moderate investeringer i barnehager og skoler, men omfattende investeringer i sykehjemsplasser. Totale investerings- og rehabiliteringskostnader er beregnet til 1.332 mill. kr, og arealbehovet til 75 dekar.

Utfordringer

Gjennomføring av kommunesammenslåingen

- Planlegging/forberedelse og gjennomføring vil kreve tid, oppmerksomhet og ressurser.
- Utviklingskraft og service må opprettholdes i perioden fram til sammenslåing.

Vekst

- Kommunen har hatt lav vekst fra 2010, men samtidig stort potensial for utbygging i avklarte områder.
- Tilrettelegging for videre utvikling vil først og fremst skje i den nye kommunen.
- Sammenheng mellom lokalt tjenestetilbud og befolkningsutvikling må fortsatt stå sentralt. Utviklingen i eldre aldersgrupper er forutsigbar, mens perioder med sterk vekst vil gi store utslag på antall barn.

Sterk vekst i antall eldre

- Antall personer over 80 år tredobles fram til 2040, med tilsvarende økt antall med demenslidelser og andre kroniske lidelser.
- Behov for differensierte plasser med heldøgns omsorg i sykehjem og omsorgsboliger
- Endring av innsatsen fra institusjonsomsorg til bistand i hjemmet

Bosetting og integrering av et stort antall flyktninger

- Utfordringer og behov for tjenester på mange områder – barnehager og skoler, kultur og fritid, helse, økonomisk stønad, barnevern og etter hvert omsorgstjenester
- Tilstrekkelig areal og antall boliger, nært busstilbud og tjenester

Boliger for alle

- Behov for å legge til rette for familieboliger
- Behov og marked er i endring – unge har problem med å komme inn på boligmarkedet
- Tilstrekkelig antall og kvalitet på boliger for vanskeligstilte

Samferdsel, areal- og naturforvaltning

- Utvikling av vegnett og kollektivtransport med tanke på næringsutvikling, trafiksikkerhet, lave utslipp m.m.
- Utbygging av ny fv. 704 og utvikling av næringsområder
- Utvikling av massetak med akseptable belastninger for natur og nærmiljø
- Tettstedsutvikling
- Klimaendringer, med særlig fokus på økt nedbør
- Grunnforhold og sikring av kvikkleireområder

Andre utfordringer innenfor tjenesteområdene kultur/oppvekst og helse/omsorg

- Kultur/oppvekst – fokus på individ og spesielle behov, psykisk helse, sosiale medier
- Helse/omsorg – samhandlingsreformen, folkehelsearbeid, økonomisk stønad, oppgaveoverføring og behov innenfor barnevern

Økonomi og ressurser

- Usikre statlige rammer, behov for økte inntekter og/eller reduserte tjenester
- Knapphet på ressurser kontra forventninger
- Ansatte med riktig kompetanse

5. Planstatus

Kommuneplan, med samfunnsdel og arealdel, ble vedtatt 09.06.2011. Handlingsprogram for kommunen, med økonomiplan og budsjett, vedtas i desember hvert år.

Store planarbeider som nå er fullført:

- Kommunedelplan for massedeponi
- Kommunedelplan Vassfjellet, Tanem-Tulluan
- Reguleringsplan for Fv 704, Røddekrysset-Tanem

Kommunen har med bakgrunn i lovverk og økonomiske hensyn vedtatte planer innen mange tema. Dette gjelder beredskap, idrett og friluftsliv, trafiksikkerhet, vann og avløp, kompetansehevingsplan m.m.

Reguleringsplaner utarbeides i stor grad av private. Fokuset de siste årene har vært på regulering av masseuttak og deponi, og på boligområder, som Granmo og Flatheim B4. Detaljregulering for deler av Gjellan/Trøåsen ble fremmet i 2011, men etter offentlig ettersyn ble behandlingen stoppet i 2012. Det er nå igangsatt regulering av nordre del.

6. Evaluering av kommuneplanen

Kommuneplanen, med samfunnsdel og arealdel, ble vedtatt i 2011, og kan ses her: <http://www.klabu.kommune.no/Global-Meny/planer/Kommuneplan/Kommuneplan-2010-2021/Vedtatt-plan/>

Samfunnsdelen fungerer som grunnlag for det årlige arbeidet med handlingsprogram. Administrativt har bruken av samfunnsdelen vært variabel. Kultur og tjenesteområde helse og omsorg har lagt stor vekt på samfunnsdelen i sin planlegging. Oppvekst opplever sitt område som nesten fraværende i samfunnsdelen. Plan, eiendom og kommunalteknikk har et svakt eierforhold til samfunnsdelen, og betrakter denne som et redskap for ledelsen.

Administrasjonens erfaringer med gjeldende arealdel er at detaljregulering og utbygging av boligområder har foregått i samsvar med arealdelen. Potensialet for boligbygging i planen er svært stort, men det er samtidig stor usikkerhet omkring igangsetting og framdrift. Også for masseuttak og deponi er avklaringene i kommuneplanen og senere kommunedelplaner i stor grad fulgt. Det har imidlertid i en periode vært omfattende og krevende arbeid med store dispensasjonssaker, knyttet til Forset Grus AS. For spredt boligbygging er det noe avvik mellom politisk behandling i enkelte saker og kommuneplanens innhold og føringer.

7. Vurdering av planbehov

Med bakgrunn i intensjonsavtalen med Trondheim kommune og vedtak om kommunesammenslåing, vil fokus for Klæbu kommune bli å videreføre den planlegging som er igangsatt eller har stor betydning for kommunens virksomhet fram til 2020. Tilpasninger med tanke på å forene strategier vil ha oppmerksomhet.

Klæbu kommune støtter Trondheim kommunes forslag om felles utarbeidelse av en ny kommuneplans samfunnsdel i perioden. I likhet med Trondheim kommune har Klæbu store areal avklart til boligbygging. Det er dessuten gjort viktige avklaringer som grunnlag for en langsiktig utvikling av næringsareal, masseuttak og deponi. Videre avklaringer omkring større areal til ulike formål kan forventes til den nye kommunen er etablert.

Kommunen har begrenset kapasitet til å gjennomføre store planprosesser. Forberedelse av kommunesammenslåingen og videreføring av en del planarbeid innenfor aktuelle tema og områder vil være krevende. Oppdatering av planer som lovverk, statlige føringer og utfordringer innen tjenesteproduksjonen gir behov for, vil bli prioritert. Det samme gjelder bl.a. større reguleringsplanarbeider for fv. 704, Tanem-Tulluan, og videre planlegging av hovedanlegg for vann og avløp.

8. Planstrategi 2016-2019

Planstrategi for Klæbu kommune 2016-2019:

- Planlegging og forberedelse av kommunesammenslåingen
- Utarbeidelse av ny kommuneplan, samfunnsdel, i samarbeid med Trondheim kommune
- Nødvendig rullering og oppdatering av gjeldende kommunedelplaner og temaplaner:
 - Idretts- og friluftspan
 - Trafikksikkerhetsplan
 - Energi- og klimaplan
 - Folkehelseplanen
 - Rusmiddelpolitisk handlingsplan
 - Boligsosial handlingsplan
 - Omsorgsplan 2013-2035
 - Beredskapsplaner – som smittevernplan, plan for helsemessig og sosial beredskap m.m.
 - Personalpolitiske handlingsplaner – som kompetansehevingsplan, lønnspolitisk handlingsplan m.m.
 - Kulturminneplan
- Større reguleringsplanarbeider og andre planer og utredninger som prioriteres:
 - Reguleringsplan for fv. 704 Tanem-Tulluan
 - Analyse- og utredningsarbeid for sentrum og Hallset-området, med fastlegging av prinsipper for videre detaljregulering og utbygging
 - Utredning og planlegging av bosetting og integrering av flyktninger
 - Planlegging av sikring av kvikkleireområder ved sentrum
 - Planlegging av hovedanlegg for vann og avløp
 - Planlegging av Nidelvstien og skiløype Tiller-Vassfjellet
- Nærmere prioritering av planer og utredninger skjer gjennom den årlige behandling av kommunens handlingsprogram.